

Примљено : 11. 5. 2026.			
ОРГ. Јед.	Број	Трилог	Вредност
	419/1		

**РЕЦЕНЗИЈА РУКОПИСА УНИВЕРЗИТЕТСКОГ УЧБЕНИКА
„СРПСКО-ЕНГЛЕСКИ КОНТРАСТИВНИ ПРАВОПИС“
АУТОРА ПРОФ. ДР АЛЕКСАНДРЕ ЈАНИЋ МИТИЋ И ПРОФ. ДР ДУШАНА
СТАМЕНКОВИЋА**

На основу Одлуке Наставно-научног већа Филозофског факултета у Нишу бр. 198/1-8-1-01 од 29. априла 2026. одређен сам за рецензента рукописа универзитетског учбеника „Српско-енглески контрастивни правопис“ аутора проф. др Александре Јанић Митић и проф. др Душана Стаменковића. На основу тога, част ми је и задовољство да поднесем следећу рецензију.

Рукопис обухвата 332 странице, чију основу чини 12 поглавља, и то:

1. Увод у правописну норму српског и енглеског језика;
2. Правописни приручници српског и енглеског језика;
3. Велико и мало почетно слово у српском и енглеском језику;
4. Састављено, растављено и полусложеничко писање (новијих) англицизама у српском у односу на моделе у енглеском језику;
5. Интерпункција у српском и енглеском језику;
6. Скраћенице у српском и енглеском језику;
7. Специфичности транскрипције имена особа и места из енглеског језика на српски језик;
8. Англицизми из угла гласовних промена и специфичности у писању консонаната и вокала;
9. Дублети међу (новијим) англицизмима у српском језику;
10. Специфичности британске и америчке варијанте енглеског језика у писању;
11. Текстови на енглеском и српском језику и смернице за контрастивну правописну анализу;
12. Вежбања за утврђивање градива и решења.

Првих десет поглавља су теоријско-нормативно-контрастивно усмерени, док последња два поглавља чине практични део. Свако од првих 11 поглавља почиње кратким прегледом његовог садржаја и прегледом кључних термина, а завршава питањима за размишљање и дискусију, као и списком литературе, понегде и релевантним прилозима, попут спискова одабраних верзалних скраћеница у српском и енглеском језику, и сл.

Поред тога, рукопис садржи и Предговор, Попис литературе (са око 165 библиографских јединица, и то речника и друге литературе), Регистар аутора, Индекс појмова, Српско-енглески речник правописних термина, Енглеско-српског речник правописних термина, те белешке о ауторима и сажетке на српском и енглеском језику.

Рукопис такође садржи и око 30 табела, углавном са одговарајућим контрастивним примерима значајним из угла правописа, као и десетак фотографија јавних знакова у Нишу на којима је уочено одступање од правописних правила.

Са техничке стране рукопис се одликује јасном организацијом и високом уређеношћу.

У научно-стручном погледу, рукопис је заснован на релевантним и савременим сазнањима из области српске и енглеске ортографије, нормативистике, контрастивне лингвистике, стандардологије и преводилачке праксе. Аутори се ослањају на нормативне приручнике, класичну и новију литературу, као и на сопствено дугогодишње наставно и научно искуство.

Посебна вредност рукописа огледа се у следећем. Прво, правописна питања се смештају у шири типолошки, функционални, контрастивни и примењени оквир. Тако се српски правопис посматра као доминантно фонолошки систем који тежи да доследно прати гласовну структуру језика кроз јасна морфофонолошка правила. Са друге стране, енглески правописни систем сагледава се као историјско-етимолошки модел који чува развојни континуитет и порекло речи. Аутори на тај начин омогућавају лакше разумевање унутрашње логике која стоји иза норме уместо инсистирања на механичкој репродукцији и примени правописних правила. Друго, аутори анализирају правописну интерференцију, односно образлажу како поменуте типолошке разлике између два система доводе до предвидивих грешака у превођењу и ортографској адаптацији. Треће, аутори су показали изразиту педагошку осетљивост када је у питању избор примера, редослед излагања и начин проблематизације правописних питања. Посебно су драгоцени делови који се односе на анализу типичних грешака, разматрање актуелних англицизама, контрастирање српских и енглеских решења и практична вежбања. Четврто, рукопис је настао као резултат непосредног наставног искуства аутора и рада са студентима. То се јасно види у избору тема, уочавању типичних тешкоћа, поступности излагања и практичној усмерености уџбеника. Рукопис отуда не представља формално приређен наставни текст, већ пажљиво осмишљен универзитетски уџбеник, заснован на стварним потребама наставе и студената.

На основу увида у наставни програм предмета *Контрастивни приступ правопису српског и енглеског језика*, за чије потребе је рукопис и настао, оцењујем следеће:

- Рукопис у потпуности и доследно покрива све наставне јединице предвиђене наставним програмом датог предмета;
- Рукопис пружа оптималну дубину за предмет који носи 4 ЕСПБ, а динамика поглавља је таква да омогућава јасну дистрибуцију градива током курса, пружајући и теоријске садржај збирку материјала за практичну примену;
- Садржај рукописа директно води ка достизању исхода учења — оспособљавању студената да стекну теоријска и практична знања о ортографским правилима стандардног српског језика у контрасту са енглеским језиком, као и оспособљавању студената да правописне грешке препознају, образложе, класификују, критички сагледају и коригују у различитим функционалним стиливима српског и енглеског језика, те у оригиналним и преведеним текстовима.

Језик рукописа је јасан, прецизан и терминолошки доследан. Посебан квалитет представља равнотежа између научне заснованости и наставне приступачности, односно чињеница да је текст писан живо и функционално, уз бројне илустративне примере, што у великој мери доприноси његовој употребљивости у наставној пракси. Уз то, стил је доследан и уједначен кроз читаво дело, што указује на одличну координацију ауторског тима.

Према свим релевантним критеријумима – техничким, научно-стручним, наставно-методичким и језичко-стилским, рукопис у потпуности испуњава услове за категоризацију као *универзитетски уџбеник*. Реч је о оригиналном, савременом и веома корисном наставном издању, које ће несумњиво имати значајну улогу не само у настави на предмету *Контрастивни приступ правопису српског и енглеског језика*, већ и у ширем контексту англистике, србистике, преводилачких студија и филолошке праксе.

Генерално гледано, рукопис уџбеника *Српско-енглески контрастивни правопис* аутора Александре Јанић Митић и Душана Стаменковића представља садржински целовито, научно утемељено и педагошки функционално наставно штиво, намењено пре свега студентима основних академских студија англистике, али и ширем кругу филолошких корисника. Рукопис је припремљен у складу са савременим стандардима универзитетске уџбеничке литературе и у потпуности одговара захтевима предмета *Контрастивни приступ правопису српског и енглеског језика* на Департману за англистику Филозофског факултета у Нишу.

На основу свега изложеног, дајем највишу позитивну оцену овом рукопису и са великим задовољством предлажем Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да рукопис одобри за штампање у форми универзитетског уџбеника.

У Нишу, 11. маја 2026. године

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. др Владан Павловић

Редовни професор

Департман за англистику

Филозофски факултет у Нишу

